

РЕПРЕЗЕНТАТИВЕН ПОГЛЕД КЪМ АКАДЕМИЧНАТА ИКОНОМИЧЕСКА НАУКА

*Колкото и кратки да са думите “да” и “не”,
те изискват най-сериозният размисъл.*

Питагор

Изводите на предложения репрезентативен поглед към мисленето на академичните икономисти са фактологични умозаклучения относно: термините на научните икономически понятия; съществуването на различни теории на икономиката; споровете на учените-икономисти; учебните програми на българските висши икономически училища.

JEL: A10; A20; C40

Означения

Някои от необходимите за статията понятия са означени със следните символи:

G е стока или услуга;

G_h - h - тата **G**, $h = 1, 2, 3, \dots$ – номерация на **G**;

Q - количество;

$Q(G_h)$ - **Q** на G_h ;

U - обединение;

$\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)$ - **U** на най-малко две $Q(G_h)$;

TQ - общо количество = физически обем;

$TQ\left(\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)\right)$ - **TQ** на $\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)$;

V - стойност;

$V\left(\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)\right)$ - **V** на $\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)$;

\bar{P} - общо = средно = абсолютно равнище на цените;

$\bar{P}\left(\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)\right)$ - \bar{P} на $\bigcup_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)$.

MU - парична единица;

PP - покупателна сила (способност);

PP(MU) - PP на MU.

Три уточнения относно терминологията на статията

1. Не е нужна особена прозорливост, за да се констатира, че редица термини на академичната икономическа наука са построени несъобразно с принципите на теорията на термините (словесни означения на *научни* понятия), в т.ч. и на първо място с принципа на *еднозначността* на термина (същият забранява омонимията в науката, т. е. записването на *различни* понятия на една и съща наука с *едно и също* означение¹).

Един образец. Академичните икономисти говорят и пишат за: (1) *традиционно ориентирани икономики*, в които фундаменталните въпроси “Какви G_h и какви $Q(G_h)$ трябва да се произвеждат?”, “Как, от кого и с какви ресурси да се произвеждат $Q(G_h)$?” и “За кого ще бъдат произведени $Q(G_h)$?” се решават според категорично установени обичаи и традиции; (2) *командни икономики*, в които собствеността на ресурсите и факторите на производството е колективна, а правителството решава въпросите “какво?”, “как?” и за “кого?”; (3) *пазарни икономики*, в които отговорите на тези въпросите се дават от система на цени, пазари, печалби и загуби, стимули и възнаграждения; (4) *смесени икономики*, където е налице съчетание на елементи на традиционните, командните и пазарните икономики.

Наред с посоченото говорене и писане академичните икономисти говорят и пишат още за *нормативни икономики* и *позитивни икономики*.

Очевидно е, че и в двете говорения и писания съществува означението “*икономика*” в множествено число.

Сега да вземем един първокурсник във висше икономическо училище, който не познава езика на преподавателите, но вече е *възпитан* в теорията на термините и на *еднозначно* (ясно, недвусмислено и точно) мислене. Този студент ще разсъждава например така:

Не съществува икономика, която да не работи с неписани и/или писани норми, т. е. всяка от икономиките на първото говорене и писане е нормативна икономика. Всяко нещо на този свят има и негативна, и позитивна страна, т. е. всяка от икономиките на първото говорене и писане е и позитивна икономика...

Какво не знае студентът в случая? Той не знае, че в езика на академичните му преподаватели категорично се е формирала несъобразена

¹ Омонимната употреба на означения по принцип *не предпазва* от допускане на *логическата* грешка, наречена грешка на омонимията, появата на която е резултат от *отъждествяване* (неразграничаване) на различните понятия, записвани с едно и също означение.

с принципа на еднозначността на термина *омонимна* употреба на означението “икономика”, т. е. не знае, че академичните икономисти с “икономика” означават и *сектор* на обективната действителност, който попада под обема на понятието “система”, и *теория* на този сектор.

Студентът не знае още, че говоренето и писането на академичните му преподаватели за нормативни и позитивни икономии е съответно за: (1) теории на икономиката, които се занимават с въпроса “Кое какво трябва да бъде?” ; (2) теории на икономиката, които се интересуват от въпроса “Кое какво е?”

В заключение ще подчертаем, че с “икономика” тук се означава *само и единствено* коментираният сектор на обективната действителност.

2. Означенията “econometry”, “econometrica” и “econometrics” са резултати от допусната една и съща *филологична* грешка: всяко от тези означения *не съдържа* пълния корен “есопом” на “есопому”.²

В статията се употребява само и единствено *правилно* построеният термин “икономометрия”, въведен от Й. Шумпетер (1954 г.).

3. Определенията на величините на икономическите вариационни, които попадат под обема на понятието “*операционално определение*” в смисъла му, въведен от нобелиста по физика П. Бриджмън,³ тук се означават с “икономометрика”.

Един образец на икономометрика. Ненуждаещото се от представяне на всеки академичен икономист определение $v = \sum_{h=1}^{H \geq 2} p_h q_h$ е икономометриката на фундаменталната икономическа величина, означена с агрегатния символ

$$V \left(\sum_{h=1}^{H \geq 2} U Q(G_h) \right).$$

3.1. Все още широко битува *погрешното* схващане, че построяването на икономометрики на величините на икономическите вариационни е фундаментална задача на т.нар. обща теория на статистиката (\neq математическа статистика).⁴

3.2. Построяването на икономометрики на величините на икономическите вариационни е *фундаментална* задача *не* на т. нар. обща теория на статистиката, а *на* икономическата наука.

² Доколкото ми е известно, пръв, който в публикация е обърнал внимание на обстоятелството, че “econometry”, “econometrica” и “econometrics” са резултати на посочената филологична грешка, е Й. Шумпетер. Вж. *Schumpeter, J. History of Economic Analysis*. New York: Oxford University Press, 1954.

³ *Bridgman, P. The Logic of Modern Physics*. New York: The Macmillan Co, 1927.

⁴ Определението “така наречената обща теория на статистиката” е работа на Н. Дружинин. Вж. *Дружинин, Н. Слово о математической статистике*. - Вестник статистики, 1976, N 9.

3.3. Отговорност за коментираното погрешно схващане и неговото поддържане носят *общите* статистики (\neq математици статистики), т.е. адептите на т.нар. обща теория на статистиката.

Поглед към съществуването на различни теории на икономиката

1. Съществуването на различни теории на икономиката е получило израз в две концепции, едната от които може да се нарече *плуралистична концепция за познанието на икономиката (ПКПИ)*.

Последната е *фактологично* умозаклучение, което гласи: различните теории на икономиката са *равновъзможни* теории, всяка от които има специфичните за нея *парадигма, обхват и степен на адекватност*.

2. Другата концепция може да се нарече *монистична концепция за познанието на икономиката (МКПИ)*. Според нея е възможно да се построи *една* теория на икономиката, наречена *обща теория на икономиката*.

МКПИ е описана в частност така:

“Развитието на икономическата теория не е обикновено преминаване от едно състояние в друго. Напротив, то е такова усложняващо се (и обобщаващо) преминаване, при което следващото състояние е по-обща икономическа теория, по отношение на която предходното състояние е неин частен случай дори и тогава, когато по-новата (но и по-обща) теория отхвърля някои неиздържали проверката на времето положения от по-старата (но и по-частна) теория. Поновата икономическа теория е обобщение на по-старата, а не е, макар и постепенно, откъсване от нея и не е резултат на превръщане на старата в нова теория, и дори не е обикновен синтез на старата теория с нови теоретични положения. Затова, в действителност, класическата икономическа теория е само частен случай на съвременната икономическа теория, което, разбира се, показва, че съвременната икономическа теория не може да се сведе само до класическата. В този смисъл прави са онези автори, които смятат, че трябва да се извърши конвергенция (сближаване) между икономикса и класическата политическа икономия”⁵.

Очевидно МКПИ е философска концепция, имаща за основание античното положение на диалектическия материализъм *ex nihilo nihil fit* (от нищо нищо не произлиза).

Сега обаче идва въпросът: осъществима ли е МКПИ?

Един от първите опити за обединение на *класическата теория на икономиката (КТИ)* и *неокласическа теория на икономиката (НТИ)*, която в англоезичната литература се означава с “*ecopotics*”, а в българската – с търпящото критика означение “*икономикс*”, е работа на руския философ С. Франк⁶.

⁵ Миркович, К. Полезност и стойност. С.: Тракия-М, 2005, с. 15.

⁶ Франк, С. Теория ценности Маркса и ее значение. Москва: Изд. М. И. Водовозовой, 1900.

Доказано е, че опитът на С. Франк за обединение на КТИ и НТИ в една теория е *неуспешен*.⁷ Препъни камъкът на този опит е обстоятелството, че изходните положения на КТИ и НТИ – теорията за трудовата стойност и теорията за полезността, работят в различни плоскости.

Поглед към неокласическата теория

Не са нужни особени усилия, за да се направят умозаклученията:

1. НТИ е *незавършена* теория в смисъл, че *има* редица нерешени (\neq нерешими) проблеми.

2. И двата дяла на НТИ – теорията на микроикономиката и теорията на макроикономиката, са работи на приложение предимно на *дедуктивния* метод към познанието на икономиката. От гледна точка на това обстоятелство тя е *дедуктивна* теория на икономиката.

3. Смятането на индискретния функционален анализ е преобладаващото смятане на НТИ. От гледна точка на това обстоятелство тя е индискретна функционална теория на икономиката.

4. Моделите на НТИ имат за основание предпоставки, които могат и да *не са реалистични*.⁸

5. Моделите на НТИ, които имат за базисна предпоставка (basic prerequisite) презумпцията *ca(e)teris paribus* (съществуване на равни други условия), вършат добра работа на *абстрактния* ѝ анализ, но не може да се отрече и обстоятелството, че над тези модели като дамоклев меч виси въпросът за *емпиричната* им валидност – съществуването на равни други условия в бързо изменящата се икономика е по-скоро *изключение*, отколкото правило.

6. Фундаменталната задача на икономическата наука – *построяването* на иконометрики на величините на икономическите вариационни – по един определено интелигентен начин е заобиколена в индискретните модели на НТИ – логиката на математическия апарат на тези модели просто *не изисква* иконометрики.

7. Построяването в НТИ на иконометрики на величините на икономическите вариационни има за основание *антична* теория на измерванията, описана от Аристотел така:

“Количество се нарича това, което е делимо на съставни части, всяка от които, били те две или повече, са нещо едно, дадено налице. Едно или друго количество е множество, ако то може да бъде преброено; то е величина, ако може да се измери. Множество при това се нарича онова, което притежава възможността (потенциално) да се дели на части, но не непрекъснати; величина е това, което се дели на непрекъснати части.”⁹

⁷ Раяцкас, Р., М. Плакунов. Количествен анализ в економике. Москва: Наука, 1987, с. 260 – 263.

⁸ Friedman, M. The Methodology of Positive Economics. Chicago: University of Chicago Press, 1953.

⁹ Аристотел. Метафизика. Книга V. Москва-Ленинград: ГСЭИ, 1934, с. 93.

В наше време античната теория на измерванията се описва, както следва:
 “Измерването, разбираемо в широк познавателен смисъл, включва в себе си *преброяването* – изразяването във форма на число на определено количество дискретни обекти, и *измерването* в тесен смисъл – процедурата, посредством която се изразяват във форма на число непрекъснати величини. Да означим измеряемата величина със символа Q , числовото ѝ значение – с q , единицата за измерване – с U . Връзката между тях се изразява с уравнението $Q = qU$.”¹⁰

8. Дискретните модели на НТИ *имат* иконометрични проблеми. Например в учебника неокласическата теория *не съществуват* иконометрики на фундаменталните икономически величини, означени съответно с агрегатните

символи $TQ\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G_h)\right)$, $\bar{P}\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G_h)\right)$ и $PP(MU)$.¹¹

Поглед към иконометрията

Също не са нужни особени усилия, за да се направят умозаклученията:

1. Иконометрията е резултат от приложение предимно на *индуктивния* метод към познанието на икономиката. От гледна точка на това обстоятелство тя е *индуктивна* теория на икономиката.

2. Смятането на дискретната математика е преобладаващото смятане на иконометрията. От гледна точка на това обстоятелство последната е *дискретна* теория на икономиката.

3. Мнозинството на моделите на иконометрията е работа на приложение на математическата статистика към познанието на икономиката. От гледна точка на това обстоятелство иконометрията е *статистическа теория на икономиката*.

4. Построяването в иконометрията на иконометрики на величините на икономическите вариационни има за основание цитираната антична теория на измерванията.

¹⁰ Сулов, И. П. Основы теории достоверности статистических показателей. Новосибирск: АН СССР, 1979, с. 70.

¹¹ Небезинтересно е да се отбележи, че нобелистът по икономика В. Леонтиев е *изключил*

$TQ\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ и $\bar{P}\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ от списъка на икономическите величини с аргументите:

(1) величина се нарича това, което може да се измери; (2) $TQ\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ и

$\bar{P}\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ са *неизмерими*. Вж. *Leontief, W. Composite Commodities and the Problem of Index*

Numbers. - *Econometrica*, 1936, N 4.

5. Иконометрията *има* проблеми при построяването на иконометрики. Например в учебника на иконометрията *не съществуват* иконометрики на фундаменталните икономически величини

$$TQ\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)\right), \bar{P}\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} Q(G_h)\right) \text{ и } PP(MU).$$

6. В необозримо множество от случаи иконометрият не разполага с потребните за експериментите му данни, поради което често му се налага да се обръща “за някои “късчета” по-малко достъпна, по-специализирана информация към правителствената статистика. Тази статистика обаче – събирана за административни или делови, но не и научни цели, се оказва твърде бедна на онзи материал, необходим за коректното, по-подробно разбиране на структурата и функционирането на съвременната икономическа система.”¹²

Неадекватна концепция за иконометрията (НКИ)

В тази концепция, образно казано, НТИ е *господарката* в познанието на икономиката, а иконометрията – нейната *служиня*. Става дума за схващането, според което иконометрията е експериментален дял на НТИ, специализирал се в прилагането на статистически техники към емпирични данни и имащ 2 задачи: построяване на иконометрики на величините на икономическите вариационни и проверка на емпиричната валидност на моделите на НТИ.

Факт е, че има множество иконометрични работи, целите на които са едната и/или другата от отбелязаните задачи, но от този факт *ни най-малко* не следва, че иконометрията е експериментален дял на НТИ.

Обективно (de facto) иконометрията е *една* от *равновъзможните* теории на икономиката.

Поглед към аулите на икономическите спорове

Още от ранната античност е общоприето определението на Сократ “Спорът е акушерка на истината”. Дали в един *научен* спор (не всеки спор е научен¹³) ще се роди научна истина, е въпрос, чийто отговор зависи от редица обстоятелства, едно от които, факт е, са *философските* светогледи на двете му страни – апологетите и опонентите. Например прословутият спор по повдигнатия от Сократ въпрос “*Що е общо, съществува ли то и ако съществува, къде и как съществува?*” и до днес *няма* общоприет отговор и със сигурност няма да има до времето, когато остане само един Homo sapiens – философстването е душата на човека, а човеци – много.

¹² Леонтиев, В. Есета по икономика. С.: ИК “Христо Ботев”, 1994, с. 12.

¹³ Спор, който отначало докрай не е подчинен на принципите на теорията на доказателствата, *не* е научен спор.

Раждането на научната истина по даден спорен въпрос зависи и от *научните* стойности на апологетите и опонентите на спора, и от *различията* между тези стойности, които Д. Спасов е описал така:

“Известно е например, че между страните в един спор може да има: първо, различие в емпирическо отношение – по богатството, точността и релеванността на фактическите констатации; второ, разлика в логическо отношение, т.е. в уменията да се “свържат” констативните положения и да се разглеждат като основания или следствия на други положения; трето, разлика в терминологично отношение, която често хвърля плътна сянка върху останалите различия и замъглява границата на “споровете по същество” със “споровете за думи”. ... Бих си позволил да свидетелствам, че в нашите философски спорове винаги е имало и голяма доза терминологически недоразумения – винаги е било полезно предварително добре да се изясни, кой какво разбира например под “отражение”, “база”, “надстройка” и т. н.”¹⁴

На свой ред, тръгвайки отзад напред по експлицираните в цитата различия между научните стойности на апологетите и опонентите на научния спор, ще си позволим да дадем за нашите икономически спорове следните свидетелски показания:

1. Налице е множество от *израждания* на аули на икономически спорове по същество, т.е. спорове за *научни* икономически понятия (определение, парадигма, модел, теория), в така да се каже, говорилни. Погрешно е обаче да се мисли, че тези израждания са работа на маниера на изказ, на който lapsus linguae е задължителна. Обратно. Те са работа на твърде неприлично от логична гледна точка мислене, категорично формирало се веднъж и в множество от случаи - завинаги.

Не е трудно да се установи, че основните причини на израждането на аули на икономически спорове по същество в спорове за думи са:

- загърбване на принципите на теорията на доказателствата, които са принципи и на научния спор;¹⁵
- обстоятелството, че термините на редица икономически понятия *не са* построени съобразно принципите на теорията на термините;¹⁶
- *отъждествяване* (неразграничаване) на научно понятие и термин на научно понятие (всяко научно понятие съществува чрез термин, а в редица случаи чрез термин и символ, но научно понятие и термин на научно понятие са *различни* неща);

¹⁴ Спасов, Д., Н. Мерджанов. Символна логика. С.: Наука и изкуство, 1975, с. 193.

¹⁵ Незапознатите и същевременно интересувачи се от тези принципи читатели могат да се обърнат например към: Ешкенази, А. Логиката на спора като основа на теорията на доказателствата. - Философска мисъл, 1968, N 2.

¹⁶ Наред с коментираната омонимия на означения на икономически понятия са налице и записвания на *едно и също* икономическо понятие с *различни* означения, които по принцип *не предпазват* от допускане на *логическата* грешка, наречена грешка на синонимията, появата на която е резултат от разграничаване на толкова понятия, колкото са различните означения на понятието.

• *празни* термини, т.е. съществуват термини, но *не съществуват* означените с термините понятия.

Един образец. И в учебника на НТИ, и в учебника на иконометрията всяко от означенията $TQ\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} U Q(G_h)\right)$, $\bar{P}\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} U Q(G_h)\right)$ и $PP(MU)$ е

празно от иконометрична гледна точка, т.е. в отбелязаните учебници нито една от тези величини *няма* иконометрика;

• *празни* дефиниенци на определения на понятия, т.е. дефиниендумите (определяемите) на определения на понятия са “определени” с дефиниенци (определители), компонентите на които нямат определения или не са определени съобразно принципите на теорията на определенията.

Един образец. Инфлацията се определя традиционно така:

“Инфлационните процеси, сумиращи се в понятието инфлация, намират израз в последователното повишаване на общото равнище на цените (т.е.

$\bar{P}\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} U Q(G_h)\right)$ - Х. В.), обуславящо и последователното понижаване на

покупателната сила на паричната единица (т.е. $PP(MU)$ - Х. В.).”¹⁷

Очевидно е, че дефиниендумът на цитираното определение е инфлацията, а дефиниенсът му съдържа $\bar{P}\left(\prod_{h=1}^{H \geq 2} U Q(G_h)\right)$ и $PP(MU)$.

Обаче нито една от величините в дефиниенса *няма* иконометрика в учебниците на НТИ и иконометрията, т.е. в тези учебници коментираното определение на инфлацията е с *празен* от иконометрична гледна точка дефиниенс.¹⁸

2. Налице е множество от случаи на икономически спорове, в които апологетите (или опонентите), притиснати от тежестта на поставените им от опонентите (или апологетите) въпроси, започват (в единия случай апологетите, в другия – опонентите) да се отбраняват с долнопробните похвати на софистиката (“науката” за представянето и отстояването на неистини за научни истини) – *ignoratio elenchi*, *argumentum ad baculum*, *argumentum ad hominem*, *argumentum ad populum*, *argumentum ipse dixit* и т. н.¹⁹

¹⁷ Станев, Ст. Инфлационни процеси – същност и динамика. Свищов: СА “Д. А. Ценов”, 1994, с. 5.

¹⁸ Понятията, дефиниенсите на определенията на които са празни, непознаващите теорията на определенията обикновено ги наричат *смътни*.

¹⁹ Незапознатите и същевременно интересувачи се от долнопробните похвати на софистиката читатели трябва да се обърнат към работата “За софистическите опровержения” на Аристотел.

3. Налице е множество от случаи на икономически спорове, в които дисперсията между логическите и математическите стойности на апологетите и опонентите е статистически *значима*. В тези случаи страната със слабите логическа и математическа подготовки обикновено се отбранява с егоцентризми от типа “по наше мнение”, *argumentum ad populum* и *argumentum ipse dixit*, с които научният спор *не работи*. Научният спор работи с *доказателства*.

4. Налице са глобални икономически спорове, спецификата на които е: (1) въпросът на Сократ за общото е централен; (2) апологетите и опонентите имат различни или диаметрално противоположни философски светогледи (например краен номинализъм и диалектически материализъм); (3) нито една от страните *не иска* да загърби философското си светогледство в полза на икономическата наука (аргументът и на двете страни е един и същ: “Въпросът е принципен! Без светоглед *Homo sapiens* не е *Homo sapiens!*”).

Рекапитулация

*Още не е доказано, че философията може да бъде полезна,
но вредата от нея е възможна.*

Княз П. А. Ширинский-Шихматов

1. Всеки *Homo sapiens* – *Homo mathematicus*, *Homo economicus* и т. н., има своя философски светоглед. Но когато работата е *научно* икономическо понятие, *полезна и ценно* е *Homo economicus* да се поучи от *Homo mathematicus*, т.е. *Homo economicus* да загърби *ценния* си философски светоглед в полза на *безценната* икономическа наука, така както *Homo mathematicus* е загърбил *ценния* си философски светоглед в полза на *безценната* математика, и да започне да работи с *конструктивисткия* въпрос “*Вършат ли работа икономическите понятия (определенията, парадигмите, моделите, теориите), имащи претенцията да са научни, и ако вършат, каква работа вършат?*”

2. Въпросът за тясната позитивна корелация на академичната икономическа наука (АИН) и нейната практика е *отворен*. Съвсем погрешно е обаче да се мисли, че тя е хартиено-моливна работа, единственото приложение на която е преподаването ѝ в академичните икономически училища.

3. *Монистичната концепция за познанието на икономиката* е примамлива, но илюзорна. Може да е полезно само, ако нейните апологети се поучат от геометрите, т.е. да мислят различните теории на икономиката за *равновъзможни*, така както геометрите мислят геометрията на Евклид и различните неевклидови геометрии за *равновъзможни*.

4. Политическата икономия на К. Маркс беше извадена през 1990 г. от учебните програми на българските висши икономически училища, а нейното място зае НТИ като, така да се каже, единствено правилната теория на икономиката.

Мисленето за неокласическата теория като единствено правилна е толкова наивно, колкото и предхождащото го мислене за политическата икономия на К. Маркс като единствено правилна теория на икономиката.

5. Що се отнася до КТИ и НТИ, те са само две от равновъжните теории на икономиката, всяка от които има специфичните за нея парадигма, обхват и степен на адекватност. Но не само от тази гледна точка ще е *полезно и ценно*, ако КТИ се извади от курса по история на икономическите учения и получи самостоятелно място в учебните програми на българските академични икономически училища.

6. С определението “Иконометрията е статистическа теория на икономиката” намекнах, че би било правилно, ако академичните икономисти отдадат предпочитание на означението “*статистическа теория на икономиката*” пред “иконометрия”. Още повече, че иконометрията е изкристализирала в *статистическа теория на икономиката (СТИ)*, резултат на приложение на *стохастичния* подход към познанието на статуса и динамиката на различните икономически множества и корелациите между тях.

Разбира се, терминът “иконометрия” има своето място в икономическата наука. Той може да се съхрани при фундаменталната задача на икономическата наука - построяването на иконометрики на величините на икономическите вариационни.

7. Засега СТИ, която наред с КТИ и ТННКТИ е една от равновъжните теории на икономиката, се преподава само на *няколко* специалности в българските висши икономически училища. В случая е налице *значимо* изоставане от редица чуждестранни академични икономически училища, в които СТИ се преподава на *всички* специалности.

8. Що се отнася до липсата в учебниците на СТИ и НТИ на иконометрики на фундаменталните икономически величини

$TQ\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G_h)\right)$, $\bar{P}\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G_h)\right)$ и $PP(MU)$, една от причините за това

е посочената антична теория на измерванията, която в случая *не може* да върши иконометрична работа.²⁰

16.XI.2006 г.

²⁰ Липсата на иконометрики на $TQ\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ и $\bar{P}\left(\underset{h=1}{\overset{H \geq 2}{U}} Q(G^{(h)})\right)$ е

запълнена още в началото на 1984 г. Вж. *Въжаров, Х.* Опит за еднозначно решение на някои “индексни” икономически задачи. - Статистика, 1984, N 1.